ОБЩИНА БРЕЗНИК

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ

ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА БРЕЗНИК

(2022-2024)

Брезник, 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение…….....2

II. Общи положения за подкрепата за личностно развитие съгласно Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващо образование.....3

III. Анализ на осигурената обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на децата и учениците от община Брезник. Състояние и предизвикателства……...……...…..5

1. Демографска характеристика на община Брезник ……..……6

2. Състояние на общинската мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена.....7

3. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби…….....10

4. Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности ……...……14

5. Деца в риск. Напускане на училище и предотвратяване на отпадането от образователната система. Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение сред децата и учениците……..16

6. Състояние на мрежата от социални услуги за деца в община Брезник……19

7. Кариерно ориентиране на учениците……20

8. Анализ на здравословното състояние на децата в община Брезник. Деца и ученици с хронични заболявания……21

9. Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците ……...……21

10. Реализирани образователни програми и проекти……..24

11. Изводи……25

12. Предизвикателства……25

IV. Основни принципи при изпълнението на Стратегията ……26

V. Мисия и визия…….27

VI. Цели, приоритети и мерки за осигуряване за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците за периода 2022 - 2024 г ……..……27

VII. Индикатори за постигане целите на стратегията ……33

VIII. Планиране, координиране и отчетност на изпълнението на Стратегията 33

IX. Осигуряване на информация и публичност …….……34

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Личностното развитие е процес на развитие на уменията и качествата, както и усъвършенстване на потенциала на личността. Предоставянето на подкрепа за личностно развитие на подрастващите най-общо се изразява в осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на техните способности. Тази подкрепа се осъществява в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и ученик.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се осигурява от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Отговорните институции самостоятелно разработват и прилагат цялостни политики за подкрепа на личностно развитие на детето и ученика и изграждане на позитивен организационен климат и развитие на училищната общност. Законът за предучилищното и училищното образование разглежда личностното развитие като пресечна точка за междусекторните политики и грижата за деца на всички равнища на управление - на общинско, областно и национално ниво. Подкрепата стартира в образователните институции, но се реализира ефективно чрез сътрудничеството между отделните сфери - социална, здравна, образователна, а това сътрудничество се случва преди всичко на местно ниво. Подкрепата за личностно развитие дава на общините платформа, върху която да организират и координират различните услуги за децата.

Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на децата и учениците.

Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник е разработена в изпълнение на разпоредбата на чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование (обн. ДВ бр. 86 от 27.10.2017 г.) (ЗПУО) и чл. 5 от Наредбата за приобщаващото образование (приета с ПМС №232 от 20.10.2017 г. в сила от 18.12.2018 г., с посл. изм. и доп. ДВ. бр. 91 от 2 Ноември 2021г.)

В основата на Общинската стратегия е Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник (приет с Решение № 413 по Протокол № 2/25.02.2022 г. от проведено заседание на Общински съвет – Брезник).

Периодът на действие на документа е 2022-2024 г. и се фокусира върху приоритети, даващи отговор как приобщаващото образование да се случи в детските градини и училищата осъзнато и пълноценно и да гарантира качествено образование за всяко дете и ученик.

Стратегията съдържа – Въведение и осем части: Общи положения за подкрепата за личностно развитие; Анализ на състоянието и потребностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник; Основни принципи при изпълнението на Стратегията; Мисия и визия; Цели, приоритети и мерки за осигуряване за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците за периода 2022 - 2024 г.; Индикатори за постигане целите на стратегията; Планиране, координиране и отчетност на изпълнението на Стратегията; Популяризиране на стратегията.

II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ И НАРЕДБАТА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

Стратегията за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник 2022-2024 е ориентирана към реализиране на политики и мерки, които осигуряват правото на достъп до качествено образование, удовлетворяване на образователните потребности и развитието на способностите на всяко дете и ученик. Законът за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/ определя образованието като национален приоритет и регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование, въвеждайки осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която е обща и допълнителна.

Подкрепата за личностно развитие се предоставя на всяко дете и ученик, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и е в съответствие с индивидуалните им образователни потребности. Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най-близко до мястото, където живее и учи. Личностното развитие на децата и учениците е пресечна точка за междуинституционалните политики на всички равнища на управление - общинско, областно и национално ниво. Подкрепата е

най-силна в образователните институции, но се реализира ефективно чрез сътрудничеството между отделните сфери – социална, здравна, образователна.

Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към всички деца и ученици, гарантира участието и изявата им в образователния процес. Определена е в чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Според Чл. 12. (1) от НПрО, Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на детето в детската градина или в училището съобразно индивидуалните му потребности. Чл. 13. от НПрО гласи, че общата подкрепа за личностно развитие в детската градина и в подготвителните групи за задължително предучилищно образование в училището включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. занимания по интереси;
3. грижа за здравето;
4. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
5. поощряване с морални и материални награди;
6. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
7. логопедична работа.

Чл. 15. от НПрО гласи, че Общата подкрепа за личностно развитие в училището включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети;
3. допълнително консултиране по учебни предмети;
4. кариерно ориентиране на учениците;
5. занимания по интереси;
6. библиотечно-информационно обслужване;
7. грижа за здравето;
8. осигуряване на общежитие;
9. поощряване с морални и материални награди;
10. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
11. дейности за превенция на обучителните затруднения;
12. логопедична работа.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището, който се създава със заповед на директора за конкретно дете или ученик - със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година и включва:

-работа с дете или ученик по конкретен случай;

-психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна

-рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

-осигуряване на достъпна архитектурна среда, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

-предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

-ресурсно подпомагане.

В състава на екипа задължително участват психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Допълнителната подкрепа е краткосрочна и дългосрочна. Краткосрочната подкрепа обхваща периода от минимум една учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование. Дългосрочната подкрепа се предоставя за повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето/ученика.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование - детските градини, училищата, центрове за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена, осигуряват допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците (Чл. 82. ал. 1 от НПрО).

III. АНАЛИЗ НА ОСИГУРЕНАТА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЩИНА БРЕЗНИК. СЪСТОЯНИЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата учениците в община Брезник обхваща период от 2 години – 2020/2021 и 2021/2022 учебни години.

1. Демографска характеристика на община Брезник

Демографската ситуация на всяка територия се определя от множество икономически, политически и социални фактори, а от своя страна, тя влияе върху всички сфери на обществено-икономическия живот. Днес, през XXI век живеем в изключително динамично време на големи промени във всички аспекти на човешкия живот, които настъпват за кратко време. Промени имаме и в традиционните възприятия на хората, в тяхната ценностна система, в представите и очакванията им за техния живот и живота на децата им. Едно от най-големите предизвикателства, пред които е изправена България и в частност община Брезник, е свързано с тенденциите в развитието на демографските процеси. Задълбочаващата се демографска криза и свързаните с нея неблагоприятни промени се отличава с много голяма интензивност през последните десетилетия и достига такива състояния, при които се наблюдава трайно ниско естествено възпроизводство. Повечето демографски показатели в страната показват силно негативни тенденции, най-големите от които са свързани с много високата обща смъртност и постоянна емиграция на хора в активна възраст. Това изостря и проблемите за осигуряване на необходимия контингент от деца в предучилищна и в училищна възраст, което е проблем и за нормалното функциониране на учебните заведения в условията на делегирани бюджети.

По данни на ГД ГРАО, населението на община Брезник към 24.01.2022 г. наброява 6218 жители. Съотношението градско-селско население е 62 % /3845 души в гр. Брезник/ и 38 % /2373 души в селата/, с подчертана тенденция да намалява в селата.

Население по данни на НСИ

	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.
1.Население– общо, в т.ч. в гр. Брезник	**6 581**	**6 492**	**6 283**	**6 163**	**6 292**	**6160**	**5977**	**6083**	**6218**

Процентно изражение на градско и селско население в община Брезник към 24.01.2022 г. (по данни на ГД ГРАО)

Най- голям дял заема населението в общинския център, следвано от това в селата Ноевци, Слаковци, Кошарево, Велковци и Долна Секирна.

Потребители на подкрепата за личностно развитие са лицата на възраст 0-19 г., обект на настоящата Стратегия. По данни на ЕСГРАОН, регистрираните по постоянен и настоящ адрес деца, родени между 01.01.2003 г. и 31.12.2021 г. в община Брезник са 777. За съжаление обаче, голям брой от тях живеят извън община Брезник или в чужбина. В образователните институции в момента са обхванати 543 деца и ученици.

Брой и прираст на населението на възраст 0-19 г. в община Брезник

Община Брезник	2019					2020					Прираст (%)
	0-4	5-9	10-14	15-19	общо	0-4	5-9	10-14	15-19	общо	
Брезник	178	208	197	202	785	200	197	218	203	818	+4

Източник: Национален статистически институт

2. Състояние на общинската мрежа от училища, детски градини и обслужващи звена

Равнището на образование на населението определя облика на всяка съвременна страна и играе важна икономическа и социална роля. Системата на предучилищно и училищно образование на територията на Община Брезник включва мрежа от детски

градини и училища, като наименованията и вида им съответстват на разпоредбите в Раздел II „Видове институции“ от ЗПУО. На територията на общината няма Център за подкрепа за личностното развитие. В тази връзка е необходимо разкриване на нов вид социална услуга „Център за обществена подкрепа“.

Децата от община Брезник са обхванати в 1 детска градина – ДГ „Брезица” - гр. Брезник и част от ДГ „Брезица” - с. Ноевци /средищна и защитена/. През учебната 2021/2022 г. се обучават и отглеждат общо 122 деца, в т.ч. 93 в задължителна предучилищна възраст.

Със свое Решение №182 по Протокол № 12/23.10.2020г., Общински съвет Брезник прие въвеждане на задължителна предучилищна подготовка за 4-годишните деца в община Брезник. С това решение се цели главно по-ранната социализация на децата и преодоляване на дефицитите в деца от уязвими групи, както и постигане на максимален обхват на децата от община Брезник, подлежащи на задължително предучилищно образование. Въпреки това, общият брой на децата в групите в ДГ „Брезица“ и нейният филиал в последните две учебни години като цяло намалява, въпреки усилията, както на ръководството на детската градина, така и на общинското ръководство.

Брой на децата и учениците в образователните институции през учебните 2020/2021 и 2021/2022 г.

Наименование на институцията	Брой деца/ученици през 2020/2021 уч. год.	Свободни места в детските градини 2020/2021 уч. год.	Брой деца/ученици през 2021/2022 уч. год.	Свободни места в детските градини 2021/2022 уч. год.
ДГ „Брезица” - гр. Брезник	115	5	107	13
Част от ДГ „Брезица” – с. Ноевци	12	13	15	10
СУ „В. Левски“ – гр. Брезник	373	-	374	-
ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ноевци	48	-	47	-
ОБЩО	**548**	**18**	**543**	**23**

Брой групи/паралелки в учебните заведения през учебните 2020/2021 и 2021/2022 г.

ВИД	БРОЙ	Брой групи/паралелки		СТАТУТ
		2020/2021	2021/2022	
Детска градина (ДГ)	1	5	5	общинска
Част от детска градина /филиал/	1	1	1	общинска
Основно училище (ОУ)	1	4	4	общинско
Средно училище (СУ)	1	20	21	общинско

Места на 100 деца в детските градини в община Брезник по учебни години *(брой)*

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Брезник	90	86	82	86	103

Източник: НСИ – Инфостат

Основни причини за намаляване броя на децата са: заминаване в чужбина на цели семейства, преместване в други градове или нежелание на част от родителите децата им да посещават детска градина поради COVID епидемията. Основни затруднения изпитваме при пълняемостта и натовареността на ясления група в ДГ „Брезица“ и в смесената група в част от ДГ „Брезица“ – с. Ноевци, която е Средищна детска градина, а от учебната 2021/2022 година и Защитена. Постигнат е обхват почти 100% на децата от с. Ноевци и близките населени места, но поради демографските проблеми не може да се достигне максимална пълняемост на групата. Друг недостатък там е невъзможността за отделяне на 5-годишните и 6-годишните деца, подлежащи на задължителна предучилищна подготовка преди постъпването им в първи клас, като всички деца се обучават в една смесена група. Децата, обхванати в смесената група, са от различни социални слоеве.

Брой на персонала в образователните институции през учебните 2020/2021 и 2021/2022 г.

Наименование на институцията	Брой педагогически персонал през 2020/2021 уч. год.	Брой непедагогически персонал през 2020/2021 уч. год.	Брой педагогически персонал през 2021/2022 уч. год.	Брой непедагогически персонал през 2021/2022 уч. год.

ДГ „Брезица” - гр. Брезник	10	17	9	16
Част от ДГ „Брезица” – с. Ноевци	2	1	2	1
СУ „Васил Левски“ – гр. Брезник	39	12	46 /в т.ч. 1 психолог по проект/	14 /в т.ч. 1 образов. медиатор и 1 пом. на учителя по проект/
ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ноевци	8	4	8	4
ОБЩО	59	34	65	35

Общият брой на персонала, зает в Детска градина „Брезица“ и филиала в с. Ноевци, към 01.01.2022 г. е 28 души – в т. ч. 11 педагогически персонал, което е около 40 % от общия брой. Педагогическия персонал притежава висока професионална квалификация и необходимия опит.

Общият брой на персонала, зает в СУ „Васил Левски“ – гр. Брезник и ОУ „Христо Смирненски“ – с. Ноевци, към 01.01.2022 г. е 100 души, в т. ч. педагогически 65, което е 65% от общия брой. Целият педагогическия персонал е високо квалифициран и притежава необходимия опит. Образователните институции реализират участия на педагогическите и управленски кадри в обучения, семинари и квалификации – на ниво институция, общинско, областно, национално равнище по важни и ключови за функциониране на системата теми и проблеми. През учебната 2021/2022 г. в СУ „В. Левски“ е проведено обучение на педагогическите специалисти по Национална програма, Проект „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“.

3. Деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби

В Детска градина „Брезица“ – гр. Брезник и филиала й в с. Ноевци, децата със СОП през учебната 2020/2021г. бяха 6, а през учебната 2021/2022г. няма диагностицирани такива.

Общият брой на децата със специални образователни потребности през учебните 2020/2021 и 2021/2022 г.

	Учебна 2020/2021 година	Учебна 2021/2022 година
ДГ "Брезица" - гр. Брезник	6	0

В СУ „Васил Левски" – гр. Брезник през последните години се наблюдава увеличаване на броя на учениците със специални образователни потребности.

В ОУ „Хр. Смирненски – с. Ноевци ресурсното обучение се осъществява от ресурсен учител и психолог от РЦПППО – гр. Перник.

Голяма част от педагогическите специалисти са преминали обучение за работа с деца със СОП и приобщаващо образование. Ресурсните учители работят изключително ефективно с учениците, въпреки, че ако бъде увеличен броят на часовете, работата им ще бъде по-ефективна и напредъкът на учениците ще бъде по-значителен.

Общ брой на учениците със специални образователни потребности през учебните 2020/2021 и 2021/2022 година

Училище	Учебна 2020/2021 година	Учебна 2021/2022 година
СУ „В. Левски" – гр. Брезник	26	28
ОУ „Хр. Смирненски" – с. Ноевци	6	7

Процентът ученици със СОП в училищата е приблизително 7,6%, като видно от таблицата, с всяка учебна година той се увеличава.

По данни от педагогическия персонал се наблюдава подобряване на отношенията, по-голяма толерантност и приемане на учениците със СОП от останалите ученици.

Досегашната работа и натрупаният опит при провеждането на цялостния образователно-възпитателен процес показва, че са преодолени редица съществуващи проблеми в обучението на децата и учениците със СОП и подкрепата на личностното им развитие е станала по - ефективна:

• Отчитат се индивидуалните особености на всяко дете и то се насочва към конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;

•Налице са достатъчен брой обучени учители;

•Задоволени са нуждите от психолози и логопеди в ежедневната работа с децата;

Като недостатък можем да посочим затрудненатa индивидуална работа в многобройните групи и класове, в които се интегрират децата със СОП, особено в случаите, когато детето е с по - тежки увреждания. Също така целодневният престой на тези деца е предизвикателство за тях и останалите. Друг проблем е липсата на постоянен родителски контрол, лоши хигиенни и битови условия, отсъствие на родителите от дома и често пъти неглижиране на здравословните проблеми на децата.

Трудно е да бъде даден точен брой на децата и учениците в риск на територията на община Брезник, тъй като съгласно определението, дадено в Закона за закрила на детето „дете в риск" е всяко дете „чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа; което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание в или извън семейството му; за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие; което страда от увреждания, както и от трудно лечими заболявания, констатирани от специалист; за което съществува риск от отпадане от училище. В тази категория деца/ученици могат да бъдат включени всички, „които са в опасност; към които се проявява агресия; чието физическо, психическо и морално развитие е застрашено, поради една или друга причина, въвличане в злоупотреба или извършване на противообществена проява, които нямат нормална семейна среда, изпитват неблагоприятното въздействие на други лица, чието здраве, образование и възпитание е подложено на бъдещ риск, за които родителите не полагат адекватни грижи - осигуряване на безопасност, любов, храна, подслон, образование, здраве.

Проблемното поведение на учениците се свежда до проблеми с дисциплината и лоши взаимоотношения помежду им. Във всяка паралелка има по двама – трима ученици, които могат да бъдат идентифицирани като ученици с проблемно поведение. Използват се следните мерки:

- провеждане на индивидуални и групови беседи в часа на класния ръководител;
- разговори с родителите и преподавателите на проявили се ученици;
- консултации с педагогическият съветник;
- използване на информационни материали с цел превенция на проблемното поведение - брошури, учебни помагала

В СУ „Васил Левски” и в ОУ „Хр. Смирненски” много рядко има случаи на агресивни прояви, прерастващи във физическа саморазправа. Наблюдава се по - често вербалната агресия. По инструментариума на Проект „Подкрепа за успех“, в ОУ „Хр. Смирненски“ с. Ноевци през учебната 2020/2021 година са били включени 26 ученика, а през учебната 2021/2022 година – 23-ма. Идентифицирани са като „ученици в риск“ с обучителни затруднения и са обучавани допълнително по български език и математика.

Образованието е един от основните приоритети на община Брезник. Изпълнявайки своите правомощия и отговорности общината координира изпълнението на приема на ученици в общообразователните и профилираните паралелки; обхвата на децата и учениците, подлежащи на задължително образование; поддържането и обновяването на материално-техническата база; организацията на учебния ден в средищните училища; съдейства за развитие на способностите и интересите на децата.

Ежегодно в Общинската програма за закрила на детето и в годишния план на МКБППМН се залагат дейности за организиране и осигуряване на възможности за участие в конкурси, стимулиращи детското творчество и развитие на способностите на децата, за насърчаване участието на всички деца в културни дейности и дейности за свободното време – детски градини, извънкласни дейности в училища, клубове, школи, състави и групи към читалищата. На територията на община Брезник функционират 9 читалища, в които целогодишно се предоставя възможност на децата и младите хора да развиват своите интереси, способности и талант в самодейното танцово, музикално, театрално и художествено изкуство. Разнообразни форми на работа с децата в свободното време предлагат и читалищните библиотеки. Организационните форми на работа са динамични и отворени със свободен достъп и избор. Дейностите, се актуализират всяка година, съобразявайки се с желанията на родители и деца. Това са: школи по английски и испански език, вокални формации, клубове за автентичен фолклор, самодеен театър и др. Квалифицирани ръководители и преподаватели помагат на всяко дете да развие своите дарби и заложби, като им дават шанс да ги споделят със света. По трудния път на всяка личност да намери своето място в обществения живот, читалищата работят за насърчаване талантите и съдействат за възпитанието им в дух на хуманизъм и общочовешки добродетели.

Работата с талантливите и даровити деца в свободното им време, освен в областта на науката и изкуството, се осъществява и в областта на спорта. Стимулира се интереса към спорта, като алтернатива на агресията и зависимостите. В Обединен

спортен клуб „Чорни 2004” се предоставя възможност за активно занимание със спорт на децата и младите хора – волейбол, футбол и карате.

За съжаление община Брезник няма механизъм, програма или система от мерки за поощряване на талантливите деца и младежи за развитието им в различни области. Единственото ежегодно поощрение е по повод Деня на Светите братя Кирил и Методий, на българската просвета и култура и на славянската писменост, чрез удостояване с грамота и предметна награда на отличници, завършващи средното си образование в община Брезник.

Нямаме ученици с изявени дарби, класирани на призови места в национални и международни конкурси, олимпиади и състезания.

4. Материални условия в институциите по отношение на обучението на ученици със специални образователни потребности.

Осъвременяване на условията за предоставяне на качествено предучилищно и училищно образование по отношение на материалната база в училищата и детската градина е приоритет за община Брезник и образователните институции. Инвестициите в материалната база са пътят към по-добро образование. Поддържането на модерно оборудване е трудно, но е от първостепенно значение в обучението, тъй като онагледяването на това, което се предава с практически упражнения е изключително важно. Ежегодно се извършва преглед на състоянието на материалната база и се осъществяват ремонтни дейности след приключване на учебната година. Детските градини се помещават в сгради, публична общинска собственост, които са специално построени или приспособени за отглеждане и възпитание на децата до постъпването им в първи клас. Сградите на детските градини са в относително добро състояние, като за поддържането им всяка година се осигуряват средства чрез единния разходен стандарт и от местни дейности. Проблем при материалната база е слабата енергийна ефективност на сградите. Част от ДГ „Брезица“ - с. Ноевци се отоплява с парно на твърдо гориво, а ДГ „Брезица” гр. Брезник - с парно на дизелово гориво. Двете основни сгради на детските градини не са архитектурно адаптирани за достъп на хора с увреждания. През 2020 г. бе закупен инвалиден стълбищен робот за деца със затруднение в придвижването по стълби, който е за основната сграда на ДГ „Брезица“ – гр. Брезник. Въпреки това е необходимо изграждане на външен подход към сградите. В дворовете и на двете детски градини са обособени кътове за игра, които отговарят на нормативните изисквания. Поставени са детски съоръжения, пясъчници, беседки, игрища за мини баскетбол, площадка по БДП и др. В двете сгради отвън има изградено

видео наблюдение, което е необходимо с цел ограничаване евентуалното посегателство на дворното обзавеждане от външни лица. Обзавеждането в детските градини е много добро. Дидактичната база се обновява ежегодно. Оборудвани са с нови съвременни учебно-технически средства в групите. С цел създаване на среда, близка до семейната, достъпна и естетически издържана, креативна и провокираща детето за дейност, в ДГ „Брезица" са подменени леглата и постелочния инвентар, а дидактичните шкафове, масите, столчетата и гардероби се освежават ежегодно. Детските градини разполагат с достатъчно компютърни конфигурации със съответния софтуер, интерактивни дъски, мултимедии, екрани, копирна техника и други средства, необходими за подобряване качеството на предучилищното образование, чрез въвеждане на съвременни ИКТ при работа с децата. И в двете детски градини е осигурен постоянен достъп до интернет.

СУ „Васил Левски" – гр. Брезник разполага с добра материална база, обновена през последните години. През учебната 2020/2021 г. със средства от бюджета на училището са реновирани коридорите на първи и втори етаж, ремонтирани са напълно 2 класни стаи, козметичен ремонт е направен на 3 класни стаи и 2 кабинета. По проект „Подкрепа за приобщаващо образование" е оборудван самостоятелен кабинет на психолога. Училището разполага с добра база за внедряване на ИКТ в образованието. Изградени са общо три компютърни кабинета, с локална мрежа и интернет свързаност. Преоборудван е един от съществуващите кабинети по информационни технологии. Напълно оборудван нов компютърен кабинет за учениците от начален и прогимназиален етап. Освен това има оборудвани кабинети по физика, химия, биология, чуждоезиково обучение, математика, БЕЛ, история и цивилизации, музика, като всеки кабинет разполага с мултимедиен проектор, също и различни технически средства за обезпечаване на образователно-възпитателния процес. Осъществи се ремонт и подмяна на отоплителните тела в коридорите. Подменени са входните врати на двата главни входа. Чрез НП „Осигуряване на съвременна образователна среда" е изградена и оборудвана площадка за обучение по БДП. През 2019 г. в двора на СУ „В. Левски" община Брезник изгради игрище за тенис с изкуствена настилка. С финансиране по Националната кампания „Чиста околна среда – 2021 г." на ПУДООС е изградена изнесена класна стая. През 2021 г. основно бе ремонтирано изкуственото игрище за футбол, също в двора на СУ. В училището има функциониращ стоматологичен и медицински кабинет, като и библиотека с богат фонд, който непрекъснато се обновява. Стремежът на учителите и библиотекаря е училищната

библиотека да се превърне в основен фактор за формиране и изграждане в учениците на умения и навици за непрекъснато самообразование. Достъпът до библиотечния фонд е свободен, където учениците получават и универсална информация за различни по тип, вид, тематика и език документални източници. Училището разполага с два физкултурни салона –малък /в сградата на училището/ и голям /отделна сграда/. С цел опазване живота и здравето на ученици и персонал е изградена система за видеонаблюдение, физическа охрана, пропускателен режим и СОТ. В СУ „В. Левски“ има изграден подход за хора с увреждания към входа на училището, изградени са две тоалетни за ученици в неравностойно положение. За съжаление няма осигурена достъпна среда за ученици с физически увреждания към втори и трети етаж на училището. Към настоящия момент училището не се нуждае от специализиран транспорт, тъй като няма ученици със заболявания, за които да е необходим

С ПМС № 360 от 10.12.2020 г. на община Брезник бяха отпуснати 800 000 лв. за саниране, подмяна на отоплителната система и вътрешни ремонти на сградата на СУ „В. Левски“- гр. Брезник. През месец април 2022 г. приключи санирането на сградата и предстои подмяна на отоплителната система. С приключването на тези дейности сградата на училището, освен че ще добие привлекателен външен вид, ще се подобри значително енергийна ефективност и ще стане още по-привлекателно място за обучение и възпитание на децата и учениците.

ОУ „Хр. Смирненски” - с. Ноевци също разполага с отлична материално-техническа база – 6 класни стаи, физкултурен салон, обособен кабинет за ресурсно подпомагане, оборудван с нагледни средства, учебни помагала и дидактични материали, голямо дворно пространство с игрище за футбол и тенис.

В условията на обучение от разстояние в електронна среда значителен брой ученици и учители от двете училища в община Брезник бяха обезпечени с устройства чрез ЕП „Наука и образование за интелигентен растеж“ – модул „Равен достъп до училищното образование в условията на кризи“ /38 бр. устройства за ученици и 21 бр. преносими компютри за педагогически специалисти/, като е проведено обучение на над 70 ученици и 40 родители за работа в онлайн среда. С устройства са обезпечени училищата и по Национална програма ИКТ - 30 таблета и 2 преносими компютъра за ОУ „Хр. Смирненски“

5. Деца в риск. Напускане на училище и предотвратяване на отпадането от образователната система. Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение сред децата и учениците.

За превенция на ранното напускане на образователните институции и осигуряване на допълнителна подкрепа на децата и учениците в риск и от уязвими общности са обединени и координирани усилията на директорите на учебни заведения, общинска администрация, здравен медиатор, МКБППМН, ДСП Отдел „Закрила на детето“ и МВР, при прилагане изискванията на Закона за предучилищното и училищно образование и Закона за административните наказания. В изпълнение на ПМС №100 /08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, на територията на община Брезник са обособени 2 района и 2 екипа за обхват. Ежемесечно се събира информация за брой деца и ученици с неосигурено задължително присъствие. На ниво учебни заведения обхвата на децата и учениците в задължително предучилищно и училищно образование и през двете учебни години бе на много добро ниво. Директорите и педагогическия съветник на СУ „В. Левски“ осъществяваха комуникацията и координацията с екипите за обхват, които своевременно предприемаха мерки за превенция на риска от отпадане на деца и ученици, за които има индикатори за отсъствия, слаб успех и проблемно поведение. На база събраната и анализирана информация се изпращаха предупредителни писма до родители, в които се акцентира на задълженията им, регламентирани в чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование. От началото на 2022 г. има съставени 2 акта за административно нарушение по чл. 347 от ЗПУО.

Брой учениците повтарящи класа в община Брезник по учебни години

Община	**2019/2020 г.**	**2020/2021 г.**
Община Брезник	0	1

Източник: РУО – Перник

Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение сред децата и учениците

Проблемното поведение на учениците се свежда до проблеми с дисциплината и лоши взаимоотношения помежду им. Във всяка паралелка има по двама – трима

ученици, които могат да бъдат идентифицирани като ученици с проблемно поведение. Използват се следните мерки:

- провеждане на индивидуални и групови беседи в часа на класния ръководител;
- разговори с родителите и преподавателите на проявили се ученици;
- консултации с педагогическият съветник;
- използване на информационни материали с цел превенция на проблемното поведение - брошури, учебни помагала

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община Брезник се осъществяват от Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Основна характеристика на политиката по отношение на ненавършилите пълнолетие малолетни и непълнолетни е хуманизмът, проявяван от законодателя. И най-съвършената наказателна система не може да има особен ефект в борбата с престъпността на непълнолетните, ако не се съчетава умело със система от мерки с превантивен характер. Следвайки тази политика Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Брезник, работи успешно по организиране и реализиране на инициативи по първичната превенция, чрез дейности алтернативни на детското асоциално и девиантно поведение. За целта се провеждат регулярни срещи с Директорите на училища, педагогически съветник, класни ръководители, учители. Като партньори са привлечени и родители.

Реализирани са дейности по изпълнение на Общинската програма за закрила на детето - разпространение и популяризиране на различни информационни материали в училищата за гарантиране правата на децата, пострадали от престъпления, свидетели на престъпления и на децата правонарушители. С цел повишаване осведомеността на обществото, децата и на техните семейства относно правата на детето, насилието над деца, за да се стимулира активното им участие в противодействие на насилието се идентифицират деца, жертви на насилие и се насочват към подходящи социални услуги за включване в консултативна програма. Реализира се участие в местни и национални кампании по превенция на противообществените прояви, закрилата на децата, безопасност на движението, трафик на хора. Разпространяват се и се популяризират различни информационни материали в училищата за превенция на насилието между и върху деца. Местната комисия инициира ежегодно провеждането на спортни инициативи, призовавайки, че спортът е най-добрата превенция алтернатива на

социално-негативното поведение на подрастващите. МК оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и криминални прояви.

През 2020 година МКБППМН – община Брезник е образувала 6 възпитателни дела, 5 от които по преписки от РУ Брезник и 1 по сигнал от Дирекция „Социално подпомагане“. Четири от тях са за повреждане на чуждо имущество, 1 за кражба и 1 за насилие между деца. Комисията е провела 5 заседания.

През 2021 г. са образувани 11 възпитателни дела, като 6 от тях са по Доклад от Директора на СУ „В. Левски“ за голям брой не извинени отсъствия, 4 – от РУ Брезник, за побой между ученици и 1 за насилие от дете върху родител и 1 от Районна прокуратура Брезник за унищожаване на обществено имущество. Комисията е провела 6 заседания, на които са приемани отчети на обществените възпитатели и психолога и са разисквани текущи въпроси.

Към МКБППМН работят 4 обществени възпитатели и 1 психолог. Дейността им е обвързана с проблемни ученици в училищата на територията на община Брезник. При възникнал проблем и постъпили сигнални писма от различни институции, Комисията веднага оказва съдействие.

Като помощен орган към МКБППМН е изграден Консултативен кабинет, който през 2020 г. е провел 11 консултации по сигнали от различни институции /РУ Брезник, СУ „В. Левски“ – гр. Брезник, Районна прокуратура/ и граждани. Консултациите са проведени във връзка с голям брой отсъствия от училище, не носене на лична карта при проверка, заплаха за физическо насилие и др. През 2021 г. към КК са проведени 18 консултации с малолетни и непълнолетни и с техните родители. 11 от тях са отново за голям брой отсъствия, 2 за хвърляни пиратки, 3 за не носене на лична карта и 1 за побой между връстници. Особено внимание се обръща на превантивната дейност с малолетните и непълнолетните, като се провеждат различни беседи, мероприятия и конкурси, свързани с вредата от употребата на алкохол и енергийни напитки, влиянието на различните наркотични вещества, агресията в семейната среда и в училище, предпазването от различни видове заболявания и др.

В училищата са разработени: Механизъм за противодействие на тормоза и насилието между децата и учениците в ОУ „Хр. Смирненски“ – с. Ноевци и Единни училищни правила за действие в случай на тормоз сред учениците в СУ „В. Левски“ –

гр. Брезник; Планове за работа на Училищните комисии за БППМН; Планове за здравно и гражданско образование и възпитание на учениците. Ежегодно и периодично запознаване на учениците в риск с рискови ситуации от света около тях. Провеждат се срещи с представители на Районното управление и Отдел „Закрила на детето", разговори с родителите и беседи с учениците в часовете на класния ръководител.

6. Състояние на мрежата от социални услуги за деца в община Брезник.

Чрез Дирекция „Социално подпомагане" – Перник - Отдел „Закрила на детето", изнесено работно място Брезник е оказана подкрепа за ползване на социална услуга на 25 деца и ученици през 2020 г. и на 32 деца през 2021 година. В това число са 3 деца с увреждания през 2020 г. и 4 деца с увреждания през 2021 г. През 2020 г. е работено с 8 случая на деца, настанени в приемно семейство, а през 2021 г. – с 10 деца. Постъпилите сигнали в отдел „Закрила на детето" за деца в риск са 51 за 2020 г. и 41 за 2021 г. Сигналите са за деца, които са жертва на злоупотреба, насилие, наказание в или извън семейството му, родителско отчуждение, нисък социален статус, деца родени от непълнолетна майка, за опасност от увреждане на физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие, заявления за реинтеграции и непълнолетни бременни. Ползвателите на социални услуги са насочвани към ЦОП „Калкас" – Перник, ЦОП към SOS Детски селища – Перник, ЦСРИ – Перник, ДЦДУ „Добро сърце" – Перник, ЦСРИ „Т. Арсова" гр. Перник. Видът на ползваните услуги е: работа с психолог, логопед, психотерапевт, рехабилитатор и социален работник. Видно от данните е, че има нарастване на броя потребители на социални услуги, поради зачестила тенденция за активна намеса на родителите и изразено желание от тяхна страна за психо-социална, логопедична и терапевтична работа с тях и децата им, и за подкрепа в процеса на отглеждане и възпитание. Крайно наложително е в община Брезник да бъде разкрит Център за обществена подкрепа или Център за социална рехабилитация и интеграция , за да може нуждаещите се да ползват услугите на място и по-качествено.

Към настоящия момент в община Брезник има утвърдени 14 професионални приемни семейства.

7. Кариерно ориентиране на учениците

Във връзка с кариерното ориентиране на седмокласниците ежегодно се организират информационни кампании, представяне на различни профили, професии и анкети, с цел максимална информираност на учениците и техните родители при избора

им къде да продължат образованието си след 7 клас. Представянето се извършва чрез видеа, презентации, рекламни материали и др. Осигурена е възможност за продължаване на обучението на учениците със СОП след VII клас, в т. ч. и професионална подготовка. Важен елемент в дейността е създаването на умения за самостоятелно управление на кариерата като неразделна част от подкрепата за личностно развитие на децата и учениците. За завършващите средно образование се организират срещи и беседвания с представители на различни висши учебни заведения, изявили желание да се срещнат с учениците. Такива са проведени с Минно-геоложки университет, Висши военни училища и др.

8. Анализ на здравословното състояние на децата в община Брезник. Деца и ученици с хронични заболявания

За здравето на децата и учениците се грижат 5 медицински сестри - 3 в ДГ „Брезица" – гр. Брезник, в т.ч. 2 в яслена група, една в СУ „В. Левски и една в ОУ „Хр. Смирненски" с. Ноевци. Разкрити са общо 2 здравни кабинета – 1 в ДГ „Брезица" и 1 кабинет в СУ „В. Левски".

Брой здравни кабинети и медицински сестри в учебните заведения

	Здравни кабинети		Медицински специалисти	
Община Брезник	ДГ	Училища	ДГ	Училища
	1	1	3	2

Здравните кабинети са основно ремонтирани и изцяло реновирани - обзаведени с медицински мебели и инструменти, осигурени с медикаменти и превързочни материали и всичко необходимо. Медицинските специалисти от здравните кабинети на детските градини и училищата осъществяват профилактика и промоция на здравето; оказване на спешна помощ при инциденти; участие в подготовката, подбора и провеждане на профилактични и противоепидемични дейности за предотвратяване възникването и ограничаване разпространението на заразните и паразитните заболявания; регистриране здравното състояние на децата и учениците в здравно-профилактични карти и изготвяне на анализ въз основа на данните, получени от личния лекар. За тази цел работещите в здравните кабинети поддържат постоянна връзка с личните лекари и имат

актуална информация за здравословното състояние на подрастващите и проведените имунизации.

9. Състояние и предизвикателства пред общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Осигурена е обща подкрепа за личностно развитие в ДГ „Брезица“ и филиала й в с. Ноевци, чрез екипна работа на учителите и другите педагогически специалисти, включваща и превенцията на обучителните затруднения. Извършва се ранно оценяване на потребностите на децата от 2 до 4 години, както и оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 годишна възраст, в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като се отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие. Резултатите от диагностиката на входното ниво определят индивидуалните нужди на детето, които се включват в планове за обща подкрепа. През изтеклия период от две години са обхванати над 100 деца.

Храненето на децата като част от грижата за здравето в детските градини се осъществява самостоятелно в кухненски блок, където се приготвя храната. Менюто се изготвя от специалисти, а доставката на хранителни продукти е организирана чрез провеждане на обществена поръчка от община Брезник. Материално-техническата база в кухненския блокове се обновява периодично, като през 2021 година е направен основен ремонт. Изготвят се и се прилагат различни менюта, съобразени с възрастовите особености на децата и изискванията с изискванията за набор на продукти и енергиен прием за здравословно хранене на децата. Детските градини се включват и в схемите финансирани от ДФ „Земеделие“ - „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

В СУ „Васил Левски“ – гр. Брезник и ОУ „Хр. Смирненски“ – с. Ноевци по отношение на общата подкрепа са осигурени консултации по учебни предмети, както и допълнителни консултации по предмети, провеждащи се извън редовните часове, по графици, утвърдени със Заповеди на Директорите на училищата. На тях се извършва допълнително обучение по съответните учебни предмети, идентифицирани като затрудняващи ученика. Оказва се логопедична, педагогическа и психологическа подкрепа за преодоляване на трудности в обучението.

Във връзка с кариерното ориентиране е осигурена възможност за продължаване на обучението на учениците със СОП след VII клас, в т. ч. и професионална подготовка.

Има непрекъсната връзка между класните ръководители, преподавателите по предмети и преподавателите в ЦОУД от една страна и ресурсните учители, психолог, педагогически съветник и логопед от друга страна. Педагогическата колегия на СУ „Васил Левски“ – гр. Брезник е разделена в четири методически обединения:

- На началните учители и учители за допълнителна подкрепа;
- На учителите в групи за целодневна организация на учебния ден;
- Природо-математическо направление;
- Хуманитарно-естетическо направление.

В ОУ „Хр. Смирненски“ – с. Ноевци има работещи 2 методични обединения – в начален и в прогимназиален етап.

Всяко обединение има разработен план за вътрешно методическа квалификация. Всички учители присъстват на представяне на добри практики по различни учебни предмети, включват се в организирани квалификационни форми на РУО-Перник, по национални и европейски програми за квалификация, учителски форуми и конференции за иновативни методи в образованието.

За учениците от I до IV клас в двете училища е осигурено хранене по Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“ на ДФЗ. За всички пътуващи ученици е осигурен е безплатен обяд.

Библиотеките в училищата са достъпни за всички ученици през цялата година, включително и през ваканциите. Забелязва се нарастване на интереса и все по-често посещаване от учениците. Фондовете непрекъснато се обновяват, което вероятно е причина за по-големия интерес от страна на ученици и преподаватели.

В ДГ „Брезица“ допълнителна подкрепа се осъществяваше с деца със СОП през 2020/2021 учебна година от ресурсен учител и психолог, назначени по проект АПСПО, на базата на оценка и изготвен план за подкрепа. Редовно се изготвяха протоколи от срещите с екипите за личностно развитие, които се назначават в началото на годината или при нов случай на дете, нуждаещо се от допълнителна подкрепа. През 2021/2022 учебна година не се провежда допълнителна подкрепа с деца със СОП или деца в риск поради липса на такива. За децата, нуждаещи се от допълнителна подкрепа са осигурени нужните технически средства, дидактични материали и методики и всичко необходимо.

За осъществяването на допълнителна подкрепа СУ „В. Левски“ разполага със специалисти, които са част от екипите за подкрепа за личностно развитие: ресурсни

учители, психолог, който осъществява психо-социална рехабилитация с учениците със СОП и логопед. Всеки специалист разполага със самостоятелен кабинет за индивидуална работа. Всеки кабинет е обезпечен с необходимите дидактични материали и оборудване, специалистите разполагат с технически средства. Недостатък е разположението им, намират се на втория и третия етаж, което при наличие на ученици с двигателни /физически/ увреждания, прави недостъпна средата за тях.

В ОУ „Хр. Смирненски“ за учебната 2021/2022 година има назначени седем екипа за подкрепа на ученици със СОП, които подпомагат учениците като извършват оценка на образователните потребности, проследяват динамиката в развитието и разработват планове за подкрепа за обучението и възпитанието им.

Психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания:

Образователните ни институции не разполагат със специалисти за рехабилитация на слуха и говора /сурдопедагози/, зрителна рехабилитация и физически увреждания. За радост до момента в детската градина и училищата няма деца или ученици с такива увреждания. Психолозите осъществяват психо-социална рехабилитация с учениците със СОП.

Предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания:

В детските градини и училищата на територията на община Брезник няма деца и ученици със сензорни увреждания.

10. Реализирани образователни програми и проекти

Детска градина „Брезица“ – гр. Брезник работи по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, по процедура за директно предоставяне по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. Проектът включва допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи, провеждане на дейности за педагогическа, психологическа и социална подкрепа на деца от уязвими групи, включително обезпечаване на средствата за такси детски градини с повишена концентрация на деца от уязвими групи, осигуряване на допълнителен педагогически и непедагогически персонал и осигуряване на учебни материали, пособия, помагала и др., свързани с процеса на обучение. Назначени са психолог, ресурсен учител и помощник на учителя за учебната 2020/2021г., които за

съжаление от началото на 2021/2022 учебна година бяха съкратени, поради липса на деца със СОП. Ежемесечно Проект АПСПО покрива такса детска градина на децата до 4 – годишна възраст по критерии, определени от АСП.

През 2020 г. по проект „Красива България“ на МТСП и съфинансиран от община Брезник бе изградена нова подготвителна група към ДГ „Брезица“, находяща се в сградата на СУ „В. Левски“.

В СУ „Васил Левски“ – гр. Брезник от учебната 2021/2022 г. в училището има назначен психолог по Проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващото

образование“. От учебната 2018/2019 година са назначени щатни логопед и двама ресурсни учители. По ЕП „Подкрепа за успех“ е назначен образователен медиатор.

През лятото на 2021 г. се реализира Проект "Класна стая на открито" в ОУ „Христо Смирненски“, с. Ноевци, финансиран по Договор за сътрудничество между община Брезник и фирма „Асарел инвестмънт“.

11. Изводи:

1. Осигурена е необходимата подкрепа за личностното развитие на децата и учениците от община Брезник, съгласно нормативната уредба за институциите от системата на предучилищното и училищното образование;

2. Предприети са действия, както по идентифицирането на деца и ученици с обучителни трудности, със СОП, с рисково поведение, живеещи в рискова среда и т. н., така и на даровити деца и ученици;

3. Образователната система разполага с необходимия ресурс – човешки, времеви, технически, за да се осигури безопасна и здравословна среда;

4. Осъществява се взаимодействие между образователните и други партньорски организации за осигуряване на подкрепа и развитие на способностите на децата и учениците, в зависимост от техните потребности;

5. Продължаване развитието и обновяването на образователната инфраструктура в съответствие с потребностите на децата и учениците.

6. Пандемията от COVID постави нови условия и ограничения във всички аспекти на живота на общността в частност и за образователната система. За всяко училище и социална услуга се въведени противоепидемични мерки, които са неизменна част от ежедневието на учители, ученици и родители.

7. Образователната система се справя успешно в условията на ОРЕС /обучение от разстояние в електронна среда. Усилията на педагогическите специалисти са насочени към това дистанционното обучение да не се отразява на качеството на образование и децата и учениците да усвояват пълноценно преподавания учебен материал.

От страна на образователните институции, община Брезник и всички останали институции, свързани с процеса на личностно развитие на децата и учениците е осигурено всичко необходимо по отношение условията за работа и междуинституционално сътрудничество.

12. Предизвикателства

Усилията трябва да се насочат към намаляване процента на преждевременно напусналите и отпаднали от образователната система деца и ученици, обхващането, приобщаването и интеграцията на всяко дете.

Подобряване на взаимодействието с родителите, най-вече с маргинализирани и тези от малцинствените групи.

Образованието от разстояние в електронна среда, като алтернатива на присъствената форма на обучение трябва да се усъвършенства и да се работи за повишаване на неговото качество и резултатност.

Налични са рискови фактори в средата, които могат да повлияят на обучението и възпитанието на децата и учениците:

- Наличие на много семейства с нисък социален и образователен статус, занижен родителски контрол или случай на неглижиране на учениците, с които трудно се осъществява контакт и в повечето случаи не оказват съдействие.

- Наличие на тенденция за увеличаване броя на родителите заминали в чужбина и съответно увеличаване броя на ученици, оставени на грижите на роднини.

- Увеличава се броя на децата и учениците настанени в приемни семейства.

- Популяризиране на философията на приобщаващото образование, просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците със специални образователни потребности, разбиране за отговорностите на всички, проявявайки толерантност и търпимост.

IV. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

- Принцип на законосъобразност – осигурява спазване на законовите и подзаконови регламенти и ратифицирани документи по спазването на правата на

децата и учениците, приобщаването им и осигуряване на подкрепа за личностното им развитие.

- Принцип на целенасоченост – свързва се с ясно и точно дефиниране на целите.
- Принцип на партньорство и екипност – основава се на възможно най-широко участие на всички институции на общинско ниво за ефективно изпълнение на стратегията.
- Принцип за отвореност и включване на заинтересованите страни – показва отношението към родителите и широката общественост.
- Принцип на гъвкавост и адаптивност – възможност за актуализиране на мерките за подкрепа към различни субекти и обекти.
- Принцип за прозрачност и публичност – свързва се с информиране на всички заинтересовани лица за резултатите от осъществената личностна подкрепа на децата и учениците.

V. МИСИЯ И ВИЗИЯ

1. Мисия

Мисията на Общинската стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в община Брезник 2022-2024 г. е осигуряване на качествено и достъпно образование, основано на индивидуалните потребности на децата и учениците от община Брезник.

2. Визия

Подобряване на условията и осигуряване на необходимите ресурси за предоставяне на ефективна обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник.

VI. ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2022 – 2024 Г.

В Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030) са определени 9 приоритетни области:

1. Ранно детско развитие
2. Компетентности и таланти
3. Мотивирани и креативни учители

4. Сплотени училищни общности и системна работа с родителите

5. Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция

6. Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие

7. Реализация в професиите на настоящето и бъдещето

8. Учене през целия живот

9. Ефикасно управление и участие в мрежи

Чрез анализ на актуалната ситуация в община Брезник, на осигурената обща и допълнителна подкрепа са конкретизирани целите и мерките, за постигането им в настоящата Стратегия.

Стратегическа цел № 1: Осигуряване на оптимални условия за учене, равни права на достъп и създаването на възможности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие и усъвършенстване на децата и учениците.

Стратегическа цел № 2: Оптимизиране на процеса на приобщаване в условията на обучение от разстояние в електронна среда и развитие на способностите и уменията на всяко дете и ученик в съответствие с индивидуалните му образователни потребности.

Стратегическа цел № 3: Осигуряване на специалисти и повишаване на компетентностите на педагогическия персонал в учебните заведения в община Брезник.

Стратегическа цел № 4: Създаване на подходяща социално-психологическа среда за личностно развитие на децата и учениците от община Брезник

Стратегическа цел № 5: Повишаване ефикасността на взаимодействие между участниците в образователния процес и институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика

Основни мерки за постигане на целите

Мерките са групирани според оперативните цели и представят насочващи примерни направления и дейности на образователните институции и другите институции, които ще планират и изпълняват конкретни дейности според своите компетентности.

По стратегическа цел № 1:

1. Ранно оценяване на развитието на децата и риска от обучителни затруднения на децата в детската градина и в предучилищните групи, разграничаване на нуждата от обща и от допълнителна подкрепа;

2. Осигуряване на логопедична подкрепа, като превенция на последващи обучителни затруднения;

3. Прилагане на методи и подходи за ефективна работа с деца и ученици с обучителни затруднения в рамките на предоставяната обща подкрепа от образователните институции;

4. Оказване на педагогическа и психологическа подкрепа за преодоляване на трудности в обучението, процеса на учене и комуникацията в учебна среда, включително осъществяване на взаимодействие с родителите;

5. Идентифициране на деца и ученици в риск и създаване на регистър за проследяване и оценка на ефективността на предоставената подкрепа;

6. Осигуряване на условия и ресурси за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата и учениците в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорт;

7. Кариерно консултиране и ориентиране на учениците в зависимост от потребностите, интересите, способностите, предпочитанията и ценностите; популяризиране на професионалното образование;

8. Осигуряване на кариерно ориентиране според способностите и потребностите на учениците със СОП;

9. Планиране и реализиране на дейности за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация, реакция и преодоляване на проблемно поведение и нарушения на дисциплината от деца и ученици;

10. Участие в общински, областни, национални проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта за осигуряване на личностно развитие на децата и учениците и стимулиране на инициативност и творчески потенциал, вкл. и на деца със СОП; организиране на спортни и културни мероприятия и инициативи;

11. Създаване на система за поощрения на децата и учениците;

12. Идентифициране на деца с изявени дарби и осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

По стратегическа цел 2:

1. Осигуряване на възможност за дистанционно обучение и равен достъп до подкрепа за личностно развитие на всяко дете и ученик в условията на ОРЕС.

2. Синхронизирана екипната работа между родители, учители и специалисти за оптимизиране процеса на обучение от разстояние в електронна среда.

3. Организиране и провеждане на компенсаторни индивидуални онлайн сесии с нуждаещите се деца и ученици.

4. Оптимизиране при използването на образователен софтуер, мултимедийни учебни материали и ресурси, електронни учебници, уеб приложения за обучение, образователни сайтове, дидактически упражнения и игри.

5. Предоставяне на допълнителни обучителни материали на деца и ученици със СОП, придружени с консултации /по телефон или по интернет/.

6. При възможност организиране и провеждане на присъствени индивидуални терапевтични сесии на деца и ученици със СОП.

7. Провеждане на мотивационни и надграждащи обучения, обмяна на опит и споделяне на добри практики за обучение и подкрепа на деца и ученици със СОП от разстояние в електронна среда.

8. Насърчаване и мотивиране на родителите за активно включване в образователния процес на децата и учениците.

9. Обучение на родители на деца и ученици със СОП за придобиване на умения за работа в електронна среда.

По стратегическа цел № 3:

1. Обезпеченост с педагогически специалисти, логопеди, психолози и ресурсни учители в детските градини и училищата;

2. Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности;

3. Въвеждане на практиката за назначаване на помощник на учителя при повече от 3 деца или ученици със СОП в групата/паралелката (при финансова възможност);

4. Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения;

5. Провеждане на обучения на училищно, общинско и областно ниво за учители, педагогически съветници и други специалисти, които работят с деца и ученици със СОП;

6. Обучение за използване на утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване (Методика за оценка на образователните потребности

на децата и учениците, Методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, Методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания), методики за вербално и невербално оценяване, както и други методики и стандартизирани инструменти.

7. Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини;

8. Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях;

9. Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;

10. Консултиране по конкретни казуси.

11. Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики.

По стратегическа цел № 4:

1. Подобряване на техническата инфраструктура в детските градини и училищата за обезпечаване на нуждите от подобряване физическата култура на децата и учениците;

2. Създаване на достъпна физическа и архитектурна среда в образователните институции в община Брезник, в това число (Изграждане и/или подобряване на достъпността до входа, помещенията и пространства);

3. Осигуряване на пригодност на учебните помещения и пространства, помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания, както и достъпни и пригодни санитарно-хигиенни помещения.

4. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните институции, в това число:

- Създаване и оборудване на кабинети за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП;
- Обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали;
- Осигуряване на подходящи помещения за кабинети за рехабилитация на слуха и говора, за логопедични кабинети и специализирани кабинети;

- Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други);

- Реализиране на проекти, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.

- Организиране на улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.

По стратегическа цел № 5:

1. Провеждане на информационни кампании за преодоляване на непознаването и предразсъдъците към децата и учениците със специални образователни потребности;

2. Осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование;

3. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампании, партньорски проекти;

4. Осигуряване на подкрепа от страна на родителите за приобщаващото образование чрез разяснителни кампании;

5. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие, в това число:

- Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция;

- Прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище;

- Съвместни дейности на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с отдел „Закрила на детето“ и Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие (периодични срещи, планове за действие, годишни анализи);

- Провеждане на съвместни кампании с РЗИ срещу зависимостите;

- Съвместни срещи, дискусии, беседи с представители на МВР, отдел „Закрила на детето“, МКБППМН.

6. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище и връщане в образованието на отпаднали ученици, в това число:

- Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото;

- Развитие на целодневна организация на учебния ден като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;

- Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане.

7. Междуинституционално сътрудничество и координация, в това число:

- Повишаване ефективността на комуникацията между детски градини, училища, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Регионалното управление на образованието, община и всички останали участници в процеса на образование;

- Координация и съгласуваност на действията на ръководствата на детските градини и училищата и Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование с цел обезпечаване на специалисти за оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности;

- Формиране на база-данни за специалистите, които предоставят допълнителна подкрепа в община Брезник;

- Предоставяне на обобщена информация за състоянието на процеса на приобщаващото образование на общините от Регионалното управление на образованието, след приключване на учебната година.

VII. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Постигането на целите на общинската стратегия ще се следи чрез няколко основни индикатора:

1. Брой деца и ученици, на които е осигурена обща подкрепа за личностно развитие.

2. Брой деца и ученици, на които е осигурена допълнителна подкрепа за личностно развитие.

3. Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

4. Брой институции със значително подобрение на материалната база и осигурени нови елементи на достъпна архитектурна среда, както и с осъществена качествена подкрепа за личностното развитие на децата и учениците през разглеждания период.

VIII. ПЛАНИРАНЕ, КООРДИНИРАНЕ И ОТЧЕТНОСТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТРАТЕГИЯТА

Общинската стратегия се изпълнява от институциите, работещи на общинско ниво. Общината отговаря за цялостното изпълнение на общинската стратегия на собствената си територия и приноса към изпълнението на областната стратегия. Целите се постигат с общите усилия на всички заинтересовани от процеса страни, в съответствие с компетенциите им и планираните цели и дейности.

След приемането на областната стратегия, в изпълнение на чл. 197, ал .1 и 2 от ЗПУО, всяка община разработва общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, която се приема от общинския съвет.

За изпълнение на общинската стратегия, ежегодно до 30 април, общинския съвет, по предложение на кмета и след съгласуване с Регионалното управление на образованието, приема годишен план за изпълнение на дейностите за подкрепа на личностно развитие. Общинските стратегии и съгласуваните и приети годишни общински планове се изпращат на областния управител до 20 май.

За координиране на дейностите по изпълнение на настоящата Стратегия със заповед на Областния управител се създава екип /комисия/ за мониторинг, в състава на който участват представители на всички заинтересовани страни – областна администрация, общинските администрации, Регионално управление на образованието, Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, Център за специална образователна подкрепа, Регионална здравна инспекция, Регионална дирекция „Социално подпомагане“, Център за кариерно ориентиране и други. Областният управител определя и ръководител на екипа.

IX. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Общинската стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в община Брезник (2022-2024 г.) ще бъде публикувана на интернет страницата на Община Брезник.

Общинската стратегия за личностно развитие на децата и учениците в община Брезник е приета с Решение № 506 по Протокол № 10/02.08. 2022 г. на Общински съвет Брезник.

Изготвил: Румяна Кръстева - мл. експерт „ОКВСТЗСМД“